

Vec C-52/22

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

26. január 2022

Vnútroštátny súd:

Bundesverwaltungsgericht (Rakúsko)

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

17. január 2022

St'ážovateľ:

BF

Dotknutý správny orgán:

Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und
Bergbau

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Stanovenie výšky celkového dôchodku spolkového úradníka – Odlišný čas prvej úpravy dôchodkov podľa APG a celkových dôchodkov spolkových úradníčok a úradníkov voči inflácii – Odstránenie nerovnakého zaobchádzania, ale bez spätnej pôsobnosti – Zásady právnej istoty, zachovania stavu nadobudnutých práv a efektivity

Predmet a právny základ podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad článku 2 ods. 1 a 2 písm. a) a článku 6 ods. 1 smernice 2000/78/ES podľa článku 267 ZFEÚ

Prejudiciálna otázka

Majú sa článok 2 ods. 1 a 2 písm. a) a článok 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, resp. zásada právnej istoty, zásada zachovania stavu nadobudnutých práv a zásada efektivity práva Únie vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave – ako je tá v konaní vo veci samej –, podľa ktorej sa má prvá úprava dávky starobného dôchodku tej skupiny úradníkov, ktorí mali nárok na dávku starobného dôchodku najneskôr od 1. decembra 2021 [súhrnný dôchodok podľa Pensionsgesetz 1965 (zákon o dôchodkoch z roku 1965)], vykonať až s účinnosťou od 1. januára druhého kalendárneho roka nasledujúceho po vzniku nároku na dávku starobného dôchodku, zatiaľ čo prvá úprava dávky starobného dôchodku tej skupiny úradníkov, ktorí mali, resp. budú mať nárok na dávku starobného dôchodku až od 1. januára 2022 [súhrnný dôchodok podľa Pensionsgesetz 1965 (zákon o dôchodkoch z roku 1965)], sa má vykonať už s účinnosťou od 1. januára kalendárneho roka nasledujúceho po vzniku nároku na dávku starobného dôchodku?

Citované predpisy práva Únie

Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79) (ďalej len „smernica 2000/78“) článok 1, článok 2 ods. 1 a 2 písm. a), článok 3, článok 6 ods. 1, článok 9 ods. 1

Citované vnútroštátne právne predpisy

§ 41 ods. 2 Pensionsgesetz 1965 (zákon o dôchodkoch z roku 1965) (ďalej len „PG“) v znení BGBl. I č. 135/2020:

„Dávky starobného dôchodku a dávky sociálneho zabezpečenia patriace podľa tohto spolkového zákona s výnimkou doplňujúceho príplatku podľa § 26 sa upravujú v rovnakom čase a v rovnakom rozsahu ako dôchodky v systéme zákonného dôchodkového poistenia, ak na ne už

1. existoval nárok pred 1. januárom dotknutého roka ...

Prvá úprava dávky starobného dôchodku sa odchyľne od prvej vety vykoná s účinnosťou až od 1. januára druhého roka nasledujúceho po vzniku nároku na dávku starobného dôchodku ...“

S BGBl. I č. 210/2021 nadobudla posledná uvedená veta § 41 ods. 2 PG iné znenie, ktoré je účinné od 1. januára 2022:

„Prvá úprava dávky starobného dôchodku sa odchyľne od prvej vety vykoná takto:

dávky starobného dôchodku, ktoré patria od prvého dňa mesiaca predchádzajúceho kalendárneho roka uvedeného v ľavom stĺpci, sa od 1. januára násobia percentuálnou sadzbou faktora úpravy uvedenou v pravom stĺpci

1. január 100%

...

1. júl 40 %

...

1. október 10 %

V prípade dávok starobného dôchodku, ktoré patria od 1. novembra alebo 1. decembra predchádzajúceho kalendárneho roka, sa prvá úprava vykoná od 1. januára druhého roka nasledujúceho po vzniku nároku na dávku starobného dôchodku. ...“

§ 99 PG 1965, BGBl. I č. 65/2015 znie takto:

„ODDIEL XIII

Osobitné ustanovenia pre úradníkov narodených po 31. decembri 1954

Paralelné počítanie

§ 99 (1) Oddiel XIII sa vzťahuje len na úradníkov, ktorí sa narodili po 31. decembri 1954 a pred 1. januárom 1976, do verejnoprávneho služobného pomeru voči spolkovému štátu boli prijatí pred 1. januárom 2005 a 31. decembra 2004 boli v služobnom pomere.

(2) Úradníkovi patrí dávka starobného a výsluhového dôchodku vymeraná podľa ustanovení tohto zákona len v rozsahu, ktorý zodpovedá percentuálnej sadzbe podľa § 7, resp. podľa § 90 ods. 1, ktorý vyplýva z celkovej započítateľnej doby služby úradníka do 31. decembra 2004.

(3) Popri dávke starobného a výsluhového dôchodku sa úradníčke alebo úradníkovi vymeria dôchodok podľa APG a § 6 ods. 3 a § 15 ods. 2 APG v znení účinnom 31. decembra 2013. Ustanovenia § 15 a § 16 ods. 5 APG sa pritom nepoužijú. Dôchodok podľa APG patrí v rozsahu, ktorý zodpovedá rozdielu medzi percentuálnou sadzbou podľa odseku 2 voči 100 %.

...

(5) Súhrnný dôchodok úradníka sa skladá z pomernej časti dávky starobného alebo výsluhového dôchodku podľa odseku 2 a pomerného dôchodku podľa ods. 3.“

§ 108h ods. 1 Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (zákon o všeobecnom sociálnom poistení) (ďalej len „ASVG“):

„S účinnosťou od 1. januára každého roka sa

a) všetky dôchodky z dôchodkového poistenia, ktorých rozhodný deň (§ 223 ods. 2) predchádza 1. januáru tohto roka, ...

násobia koeficientom úpravy. ...“

S BGBI. I č. 28/2021 bol k ustanoveniu § 108h ASVG doplnený tento odsek:

„(1a) Prvá úprava sa vykoná odchylné od odseku 1 tak, že dôchodky, ktorých rozhodný deň (§ 223 ods. 2) sa nachádza v kalendárnom mesiaci kalendárneho roka predchádzajúceho úprave uvedenom v ľavom stĺpci, sa od 1. januára zvýšia o percentuálnu sadzbu sumy zvýšenia uvedenú v pravom stĺpci, ktorá by vyplývala z uplatnenia koeficientu úpravy:

Február	90%
marec	80%
apríl	70%
máj	60%

jún	50%
júl	40%
august	30%
september	20%
október	10%

Ak sa rozhodný deň nachádza v novembri alebo decembri kalendárneho roka predchádzajúceho úprave, prvá úprava sa vykoná od 1. januára druhého kalendárneho roka nasledujúceho po rozhodnom dni ...“

Krátke zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Sťažovateľ (ďalej len „BF“) odišiel do dôchodku uplynutím mesiaca, v ktorom dovŕšil 62. rok života, t. j. s účinnosťou od 1. júla 2020. Právoplatným rozhodnutím Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbau (Sociálna poisťovňa verejných zamestnancov, železníc a baníctva, Rakúsko) (ďalej len „BVAEB“) z 2. decembra 2020 bolo rozhodnuté, že BF od 1. júla 2020 patrí súhrnný dôchodok podľa PG vo výške 4 455,43 eura. Tento súhrnný dôchodok vyplýva okrem iného zo starobného dôchodku vo výške 3 716,82 eura, sumy zvýšenia podľa § 90a PG vo výške 327,53 eura a pomerného dôchodku podľa Allgemeines Pensionsgesetz (všeobecný zákon o dôchodkoch, inde v texte tiež „APG“) vo výške 411,08 eura.
- 2 BF listom z 26. februára 2021 požiadal o nové rozhodnutie o jeho nároku na dôchodok od 1. januára 2021. BVAEB rozhodnutím z 19. marca 2021 konštatovala, že výška súhrnného dôchodku patriaceho BF od 1. januára 2021 sa nemení, keďže podľa § 41 ods. 2 PG sa má prvá úprava o infláciu vykonať až s účinnosťou od 1. januára druhého kalendárneho roka nasledujúceho po vzniku nároku, t. j. od 1. januára 2022. Proti tomuto rozhodnutiu BF 6. apríla 2021 včas podal sťažnosť na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Rakúsko).

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 3 BF uvádza, že od 1. júla 2020 vo veku 62 rokov ako spolkový úradník odišiel do dobrovoľného predčasného dôchodku. Výška jeho úradníckeho dôchodku sa podľa paralelného počítania podľa § 99 PG vypočítava podľa ustanovení PG len z jednej časti a z druhej časti sa vypočítava podľa právnej úpravy upravenej v ASVG. Poslednú vetu § 41 ods. 2 PG považuje za porušujúcu zásadu rovnosti a tým za protiústavnú, pretože znamená, že o infláciu sa neupravuje aj zložka APG, hoci dôchodky podľa APG vo všeobecnosti (t. j. všetky tie, na ktoré sa nevzťahuje kombinácia a paralelné počítanie v zmysle § 99 PG) sa podľa § 108h

ods. 1a ASVG upravujú už v prvom novom dôchodkovom roku. BF navyše tvrdí, že existuje aj rozpor s právom Únie. Opísané porušovanie rovnosti postihuje len starších úradníkov, a to tých, ktorí sa narodili medzi rokmi 1955 a 1975, avšak nie je dôsledkom prispôsobenia dôchodkového systému demoskopickému vývoju. Na základe nového znenia § 41 ods. 2 PG účinného od 1. januára 2022 teraz už dôjde k príslušnej bezodkladnej úprave dôchodkov aj u úradníkov, ktorí podliehajú ASVG. Touto právnou úpravou sa do budúcnosti odstráni znevýhodnenie úradníkov v porovnaní s dôchodcami podľa ASVG, čo sa aj výslovne odôvodňovalo v dôvodovej správe k vládnemu návrhu zákona ako krok v zmysle spravodlivosti voči úradníkom. Podľa stanoveného textu zákona však norma nemá mať spätnú pôsobnosť, takže znevýhodnenie v porovnaní s dôchodcami podľa ASVG zostáva v prípade BF zachované.

Krátke odôvodnenie podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 4 Dôchodok patriaci spolkovým úradníkom podľa PG sa má považovať za rovnocenný s odmenou za prácu úradníkov v zmysle článku 3 ods. 1 písm. c) smernice 2000/78. To platí aj v prípade, keď ide o súhrnný dôchodok patriaci podľa § 99 ods. 5 PG (pozri SDEÚ, rozsudok z 21. januára 2015, *Felber*, C-529/13, bod 24). určovanie jeho konkrétnej výšky sa preto musí posudzovať podľa kritérií 2 a 6 smernice.
- 5 Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) vo svojej judikatúre týkajúcej sa porovnateľnosti starobných dôchodkov podľa PG a dôchodkového systému podľa ASVG na jednej strane vychádza z toho, že v prípade verejnoprávneho služobného pomeru (vrátane dôchodkového pomeru) a problematiky sociálneho poistenia ide o zásadne odlišné oblasti práva, takže ústavnoprávne námietky odvodené z ich (rýdzeho) „priameho porovnania“ vyznejú naprázdno. Okrem toho, podľa ustálenej judikatúry rakúskeho Verfassungsgerichtshof (Ústavný súd, Rakúsko) zákonodarca pri tvorbe právnej úpravy zamestnávania, odmeňovania a dôchodkov zamestnancov vo verejnej službe disponuje pomerne širokým priestorom na jej stvárnenie.
- 6 Treba však zohľadniť argument BF, podľa ktorého rakúsky zákonodarca zmenil ustanovenie § 41 ods. 2 PG s účinnosťou od 1. januára 2022 tak, že súhrnný dôchodok úradníkov, ktorí majú nárok na dávku starobného dôchodku (súhrnný dôchodok) podľa PG (až) od 1. januára 2022, sa bude čo do výšky upravovať už s účinnosťou od 1. januára kalendárneho roka nasledujúceho po vzniku nároku, zatiaľ čo v prípade BF naďalej platí „rok čakania“, a jeho celkový dôchodok sa bude upravovať až od začiatku druhého kalendárneho roka nasledujúceho po vzniku nároku na dávku starobného dôchodku. Táto zmena zákona nebola vydaná so spätnou účinnosťou, čo by mohlo byť v rozpore s povinnosťou úplne odstrániť diskrimináciu vyplývajúcou z judikatúry Súdneho dvora (pozri SDEÚ, rozsudok zo 7. októbra 2019, C-171/18, EU:C:2019:839, *Safeway*, bod 24). Podľa judikatúry Súdneho dvora môže riziko závažného ohrozenia finančnej rovnováhy dotknutého dôchodkového systému predstavovať požiadavku všeobecného

záujmu, ktorá dovoľuje upustiť od retroaktívneho účinku (pozri rozsudok vo veci *Safeway*, bod 43), avšak dávky starobného dôchodku úradníkov v Rakúsku sa nevyplácajú z dôchodkového systému, ale zo štátneho rozpočtu. Úvahy týkajúce sa rozpočtu síce môžu byť základom rozhodnutí členského štátu v oblasti sociálnej politiky, samy osebe však nepredstavujú legitímny cieľ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2000/78.

PRACOVNÝ DOKUMENT